



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Opvs De Iudiciis Divinis, Qvae Devs In Hoc Mvndo Exercet

Accessit index concionatorius in omnes totius anni dies Dominicos &
Festos, ab ipso Auctore confectus

Stengel, Georg

Ingolstadii, 1651

Capvt XXXIX. Vigesima morborum caussa, vt per eorum sanationem,
Apostolorum, Martyrum, aliorumq[ue] Sanctorum, de Christo, testimonia
firmentur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-45701

Lucam ait ad Principem Synagogæ Saluator: *Noli timere, crede Luc. 8. 50.*
tantum, & salua erit filia tua. Hinc discant hæretici, cur apud illos non fiant miracula, cur non extraordinariæ eis conferantur sanitates; non credunt in Sanctos, non putant Dei Matrem posse esse eorum aduocatam: quid eis Sancti, quid Dei Mater faceret? quid ipse Christus miracula irridentibus, & Stygiæ arti ascribentibus exhiberet? Magnum est adjuuentum ægris, etiam naturali arte curari cupientibus, si erga medicum benè afficiantur, & credant se ab eo consequi posse sanitatem. Cur non & Diui cælites idem petant? Cur irrisoribus suis benefaciant? Alioqui etiam recentes sunt historiæ & antiquæ non solum hæreticorum, sed etiam Ethnicorum, qui audientes, quanta beneficia à Sanctis, à Dei Genitrice, ab ipso Christo alijs sint collata, credere, & eodem æstimare, quin & inuocare cœperunt, & morbi remedium consecuti, tandem plenè ad nostram religionem transierunt; existimantes, cetera quoque dogmata fallere non posse eorum, quorum fides tam manifestis & luculentis miraculis confirmaretur. Ita lumen apud eos creuit; ut cum fidei radicem accepissent, & potestatem Diuorum prodigia operandi credere cœpissent, tandem ad plenam lucem veritatis peruenirent.

C A P V T XXXIX.

Vigesima morborum caussa, ut per eorum sanationem, Apostolorum, Martyrum, aliorumq; Sanctorum, de Christo testimonia firmentur.

HAc ipsa de caussa missurus Seruator Apostolos in uniuersum terrarum orbem, ad fidem de Messia Deo & homine pro nobis crucifixo disseminandam, conuocatis *Matth. 10. 1.*
duodecim discipulis suis, dedit illis potestatem spirituum immundorum, ut eicerent eos, & curarent omnem languorem, & omnem infirmitatem. Quod futurum tamen antè & promiserat, & prædixerat, Christus: *Super agros manus imponent, & benè habebunt.* *Matth. 9. 7. Marc. 2. 9.*
Quemadmodum ex duodecim Patriarchis olim totus Iudaicus populus *secun-*

secundum carnem propagatus est; ita totus populus Christianorum spiritualiter ex duodecim Apostolis genitus est, tamquam ex patribus. Apostoli enim patres fuerunt eorum, qui per eos crediderunt, juxta illud: *Nam in Christo IESU, per Euangelium, ego vos genui.* Itaque sicut per duodecim Patriarchas, tamquam per carnales Patres Iudæi, ita per duodecim Apostolos tamquam per spirituales Patres, Christiani sunt propagati. Quare in Apocalypsi, per viginti quatuor seniores duodecim Patriarchæ, & duodecim Apostoli intelliguntur. Spirituales Patres, ut spirituales filios gignerent; non solum doctrina instruendi erant; sed quia doctrina sublimis erat, etiam potestate miraculorum patratorum. Quæ potestas illis inprimis fuit necessaria. Res docturi erant Apostoli prorsus magnas, incredibiles, & humanum captum superantes, DEVM pro hominibus crucifixum; DEVM mortuum, mortuum tertia die rediuiuum; tandemque gloriose in celum ascendentem. Hæc talia quo modo homines rudes non solum rudibus, sed etiam doctis & Philosophis persuadere potuissent, nisi tot, & tam omnem naturæ vim excedentia miracula fecissent? Diuinum aliquid illis inesse oportuisse viderunt, qui viderunt illos, de filiis suis dæmonia eiecisse, morbos insanabiles pepulisse. Itaque manus dederunt, non corporibus dumtaxat, sed mentibus etiam persanati. Hæc est gratia sanitatum, ut dum membra salutem accipiunt, sanentur & morbi animarum.

II.
Act. 2. 41. Vfus est hac potestate vertex Apostolorum Petrus, & vsus est ad salutem animarum, ac gloriam Christi. Nam qui prius varijs linguis prodigiosè loquens, tria millia animarum reti suo traxerat ad Christum, postea idem fecit, claudo sanitate collata, quam ex utero matris non habuerat; cui elemosynam petenti & speranti dixit: *Argentum & aurum non est mihi: quod autem habeo, hoc tibi do: In nomine IESU CHRISTI Nazareni surge & ambula. Et apprehensa manu eius dextera, allenauit eum, & protinus consolidata sunt bases eius & planta. Quid ita in pedes erectus fecit? Et exiliens stetit, & ambulabat, & intrauit cum illis in templum ambulans, & exiliens, præ gaudio, & laudans DEVM.*
S. Ambros. *Datur autem intelligi, ait S. Ambrosius, ad salutem inprimis necessarium*

sarium esse, ut claudicantibus in fide, ante omnia curentur pedes à Petro, quibus supra Ecclesia petram à Christo institutam valeant consistere, & bene ambulare. Effecit ergo Petrus, ut bene ambularet, qui antea ne claudicare quidem poterat; nam et si erat claudus ex utero matris sue, baiulabatur tamen, & ponebatur ad portam templi. Iam autem non erat ampliùs portandus, sed cum latinita exiliens, stetit, & benè ambulavit. Quia, duce Petro, ambulavit in templum, laudans DEVM (hoc est Christum, in cuius nomine iussus est surgere & ambulare) quod antè extra templum non fecerat. Vfus est autem, non sine causa, Petrus iisdem verbis, quibus Christus vfus erat dicens: Surge, & ambula; quia hæc verba faciebant ad evidentem curationis probationem. Quid enim clariùs poterat ostendere perfectam curationem, quàm si impotens membrorum claudus, ac fortasse etiam paralyticus surrexisset, & ambulasset; immò & exiliisset? Hoc autem miraculo, non claudus tantùm credidit, & statim credidit (quod alterum miraculum esse putat D. Chrysostomus, qui enim liberati sunt à diutinis morbis, vix credunt, etiam cum viderunt.) sed etiam alij ad Petrum & Ioannem, atque per hos ad Christum tracti sunt. Et vidit omnis populus eum ambulantem, & laudantem Deum. Nam locus templi, & tempus Pentecostes, & hora quoque orationis nona magnam populi multitudinem exciue- rant. Viditne autem populus tantùm? immò cum fructu vidit hoc prodigium. Quippe cognoscebant illum, quòd ipse erat, qui ad elemosynam sedebat ad Speciosam portam templi: & impleti sunt stupore, & extasi in eo, quod contigerat illi. Alij enim cum timore, alij cum gaudio miraculum admirabantur, & veniebant in cognitionem Nominis IESV, cuius virtute claudus iussus erat surgere & ambulare. Quo modo lux ista (nominis instar olei effusi, ait S. Bernardus) insplenduit ac perstrinxit cunctorum intuentium oculos, quando de ore Petri, tamquam fulgur egrediens, claudi unius corporales planta: solidavit & bases, multosq; spiritualiter cacos illuminavit. Numquid non ignem sparsit, cum ait: In nomine IESV CHRISTI Nazareni, surge, & ambula? Illuminatos & lucem secutos Lucas testatur illis verbis: Cum teneret autem (cæcus præ amore) Petrum & Ioannem, cucurrit omnis multitudo ad eos, ad porticum,

ferm. 2. in
 Psal. 118.

Act. 3. 9.

S. Bern. ferm.
 15. in Cant.

qua appellatur Salomonis, stupentes. Sanitas claudio data concursus fecit; concursus Petro occasio fuit, populo Christum predicandi, authorem sanitatis, & vniuersæ salutis humanæ, longa sanè, & efficacissima oratione. Ita claudum fuisse non solum ipsi claudio profuit, sed etiam populo vniuerso. Nam, vt postea dicitur: *Multi eorum, qui audierant verbum, crediderunt: & factus est numerus virorum quinque millia*; nimirum propter miraculum claudi sanati, & verbum Petri concionati: qui tantæ efficacitæ fuit, vt in prima concione tria, in hac secunda autem, quinque hominum millia conuerterit.

III.

Quemadmodum autem claudum Iudæum, & ante Iudæorum templum mendicantem, sanando, Christo adiunxit Petrus, ita postea Æneam gentilem & paralyti, & gentilismo liberauit.

Astor. 9. 33.

Lyddæ enim inuenit hominem quemdam, nomine Æneam, ab annis octo jacentem in grabato, qui erat paralyticus. Et ait illi Petrus: Ænea sanat te Dominus IESVS CHRISTVS: Surge, & sterne tibi. Et continuo surrexit. Gentilem fuisse hunc, nomen Gentilitium probabile facit. Nec dubium est, eum in IESVM CHRISTVM, à quo sanatus erat, credidisse. Quamuis, vt D. Chrysostomus obseruat, Petrus non exegerit prius ab eo fidem, nec interrogauerit, velletné sanus fieri. Licet enim hoc miraculum etiam factum sit ad priuatam paralytici vtilitatem, magis tamen fiebat ad consolationem & conuersionem omnium. Hinc mox subiungitur miraculi fructus, cum dicitur: *Et viderunt eum omnes, qui habitabant Lydda, & Saronæ* (quam aliqui non solum ciuitatem, sed etiam regionem esse scribunt) *& conuersi sunt ad Dominum.* Tanti occasio boni fuit paralytis Æneæ. In quem locum Oecumenius animaduertit, etiam Christum nonnulla in genere miracula edidisse, ad quæ non semper prius fidem exigebat: quædam enim faciebat, ad consolationem iam credentium, quædam, vt per illa ipsa prodigia alij ad fidem attraherentur. Immo D. Chrysostomus monet, & Christum, & eius exemplo Apostolos, cum primùm inciperent signa facere, non requisuisse fidem, sed post aliqua miracula. Ita morbi miraculorum occasio, miracula fidei causa extiterunt.

IV.

Astor. 9. 41.

Tabitham idem Petrus, non solum à mortuis excitauit, quod

quod erat maius, sed etiam excitatam adhuc debilem, & necdum
 satis firmas vires assecutam, attactu manus erexit, & ad pri-
 stinum vigorem reduxit. Quia non semper perfecta sanitas, etiã
 cum miraculo, tribuitur; vt, qui beneficium accipit, id pluris
 faciat, sicut in cæco, quem Christus sanauit, accidit. Nam ad Marc. 8. 24,
 primum Domini tactum interrogatus, si quid videret, aspiciens
 dixit: *Video homines velut arbores ambulantes.* Deinde iterum im-
 posuit manus super oculos eius: & cœpit videre, & restitutus est, ita vt
 clarè videret omnia. Pari modo Tabitha primò ad vitam voce
 Petri, deinde etiam ad vigorem tactu eiusdem est reducta: hinc
 dicitur: *Dans autem illi manum, erexit eam.* Quo fructu? No. Act. 9. 42
 tum autem factum est per vniuersam Ioppen, & crediderunt mul-
 ti in Domino; sicut ob claudum & Æneam ab eodem Petro in
 nomine Iesv sanatos, & ob eos, quibus vel vmbra Petri restituit
 sanitatem. Et decuit sanè insignem esse signorum perpetratione
 Petrum, quia *Iudæis, qui signa petunt,* peculiariter erat destinatus; 1. Cor. 1. 22,
 quemadmodum Paulus, qui *Gentibus siue Græcis sapientiam qua-*
rentibus, sapientiã excelluit. Quamquam nec huic defuit pote-
 stas miraculorum, qua plurimos ad Christum adduxit.

Diuisiones quidem gratiarum sunt, & alij per Spiritum datur
sermo sapientia: alij autem sermo scientie secundum eundem Spiri-
tum: alteri fides in eodem Spiritu: alij gratia sanitarum in vno Spiri-
tu: alij operatio virtutum; alij prophetia, alij discretio spirituum, alij
genera linguarum, alij interpretatio sermonum. Hæc autem omnia
operatur vnus atque idem Spiritus, diuidens singulis prout vult. Vt
vnus in hoc, alius in alio abundet. Ita Petrus gratia sanitarum
excelluit. Paulus sermone sapientiæ & scientiæ. Neque tamen,
idcirco vel Petro sapientia, vel Paulo gratia sanitarum defuit, ni-
mo nec operatio virtutum, hoc est maiorum miraculorum, quæ
non corpus & morborum dumtaxat curam, sed animam etiam,
& quæuis alia spectant, vt sunt dæmones eijcere, & incredulos
impio que per miraculum punire; quo pacto Elymam puniuit
cæcitate, vt alibi diximus. Gratiam sanitarum eum habuisse,
S. Lucas testatur, quando scribit non minùs ab eo, quàm à Petro
claudum fuisse sanatum. Et quidam vir Lystris, inquit, infirmus
pedibus sedebat, claudus ex utero matris suæ, qui numquam ambula-
uerat,

V.

1. Cor. 12. 4.

Actos. 14. 7.

uerat. Hic audiuit Paulum loquentem : qui intuitus eum, & videns quia fidem haberet, vt saluus fieret, dixit magna voce : Surge super pedes tuos rectus. Et exiit, & ambulabat. Vides miraculum miraculo simile? immò claudum similem claudo? nisi quòd ille à Petro adiutus, & curatus est ad portam templi Ierofolymitani, &

Actor. 3. 1.

vt Beda ait : ille Iudaorum, hic Gentilium typus est, qui à legalis templi religione remoti erant. Quis autem fructus miraculi istius fuit?

Duplex: primus in ipſo claudo, qui cùm S. Paulum in publica platea audiret concionantem, vel spe miraculi fanitatisque consequendæ credidit. Hinc dicitur : Et videns Paulus, quia fidem haberet, vt saluus fieret. Vidit nimirum ex vultu, multoque magis ex reuelatione, claudum istum credere, sibi, per virtutem prædicati Christi, salutem tam animi, quàm corporis posse contingere.

Anima curata est prius, quàm corpus, ait S. Chryſostomus. Et Beda: Prior claudus, Iudæico more pecuniam, iste ex fide salutem querit ab Apostolis. Non petebat hic verbis, sed tacitis desiderijs, quæ etiam desideria vultus, oculi, gestus, attentio in audiendo satis probabant.

Alter miraculi effectus erat, vt Lyſtrenſes, Paulum & Apostolos, magnos, Christum autem longè maiorem discerent existimare. Tametsi enim ab initio, more Ethnicorum, errarent, & Paulum ac Barnabam nimis magni facerent, proque numinibus haberent; postea tamen, hac ipsa occasione, quis verus esset Deus, docti sunt, à Iouis & Mercurij aliorumque; falsorum Deorum vanitate absterriti.

Actor. 14. 14.

Dicebant enim: Viri, quid hac facitis, qui nobis tamquam Dijs taurum immolare vultis? Et nos mortales sumus, similes vobis homines, annuntiantes vobis ab his vanis conuerti ad Deum viuum, qui fecit calum & terram, & mare, & omnia, quæ in eis sunt. Inde ostenderunt, eos hucusque fuisse in errore, & vni Deo debere immolare, cuius virtute claudus rectè ambulauit.

VI.

Actor. 3. 12.

Merito cautioreſ fiunt & Petri, & Pauli exemplo, qui miracula perpetrant, ne ea suæ virtuti ascribant, aut idcirco sibi plaudant. Nam cùm omnis populus ad Petrum & Ioannem concurreret, claudo sanato, stupeſceretque, Videns Petrus respondit ad populum: Viri Israëlita, quid miramini in hoc, aut nos quid intuemini, quasi nostra virtute aut potestate fecerimus hunc ambulare? Deus

Abra-

Abram, Deus Isaac, & Deus Iacob, Deus Patrum nostrorum, glorificavit filium suum IESVM, &c. Paulus autem & Barnabas, cum audirent se pro Dijs haberi, viderentque tauros afferri, & coronas, conscisos tunicis suis, exilierunt in urbas, ut eas ab idololatria hac compellerent, seque homines, non Deos esse demonstrarent. Sic victa est superbia pariter, & mali dæmonis machinatio. Qui quia nihil profecit, diuinos Paulo ac Barnabæ honores deferendo, parcius agendum censuit, eosque per puellam habentem spiritum Pythonem, aggressus est, contentus Dei seruos, non Deos prædicare. Hac subsecuta Paulum, & nos, ait Lucas, clamabat dicens: Isti homines, serui Dei excelsi sunt, qui annuntiant vobis viam salutis. Quid igitur num vel has laudes admisit Paulus? Nec enim parua erant apud eam gentem. Et hoc faciebat multis diebus ancilla femina ventriloqua, ut eam Augustinus, & Tertullianus appellant. Nequaquam voluit à Dæmone nequam laudari Apostolus, sciebat enim eum hac arte aliquid mali querere, siue ut ijdem, qui laudabantur, hac laude tam speciosa sibi placerent; siue ut alios ad sibi credendum magis alliceret, si tanti viri istud tam luculentum testimonium admisissent; siue ut domicilium suum puellamque retineret, nec inde pelleretur, si illi ea laude placati, ei pepercissent; siue, qua erat sagacitate, prospexit, quam pauci sanæ doctrinæ credituri essent, ut ita aliquando in diuino iudicio, qui testis erat veritatis, aduersus perduelles, contemptoresque illius, testificaretur. Hæc talia, quia cognita erant Apostolo, dolens, & conuersus spiritui dixit: Præcipio tibi in nomine IESV Christi exire ab ea. Et exijt eadem hora. Plures dolendi caussas habuit, puellæ calamitatem, prauam diaboli voluntatem, fallacem artem magicam, quæ tam multis imponebat. Ejecit igitur dæmonem; & ejecit eo modo, ut constaret, in cuius id nomine fieret. Sicut enim cacodæmon per pythonissam, callidè tacuit de Christo, cuius nomen odio singulari execrabatur; ita Paulus IESV Christi nomen disertissime expressit, ut ostenderet, viam salutis vitamque ipsam æternam consistere in eo, ut omnes cognoscerent, missum à DEO vero, DEVM item verum, IESVM Saluatorem, & Christum, aut Messiam adeò à Iudæis expetitum, atque expectatum, cuius potentia soloque no-

H h

mine

Act. 14. 12.

Act. 16. 16.

S Augustin.
li. 2. de doctr.
Christ. c. 23.
Tertull. lib. 4.
contr. Mar-
cion. c. 25.

mine impurus spiritus ab usurpata sede se proripere cogeretur. Ita eliminatus est puella malus habitator, vel nolens nomen magnum fecit, in quo fuit eliminatus. Luculentius adhuc cæci, per nomen IESV, à Paulo illuminati exemplum recenset Hildanus in vita eius, quod breuitatis causa, omitto, quia vita illa est in manibus omnium.

Apud Sur.
9. Octob.

VII.

Act. 19. 10.

Longum esset, si vellem omnia Pauli miracula perconsere, quibus animas ad veritatem Evangelij adunxit. Paucis verbis multa significavit Lucas, ubi dixit, eum tum in synagoga, tum in schola Tyranni cuiusdam quotidie disputasse, & adunxit: *Hæc autem factum est per biennium, ita ut omnes, qui habitabant in Asia, audirent verbum Domini, Iudæi atq; Gentiles. Virtutesq; non quæstibet faciebat DEVS per manum Pauli;* ne lingua sola minus virium haberet; sed ut à miraculis pondus accederet ad orationem illius.

Qualia autem, & quanta miracula? Ita ut etiam super languidos deferrentur à corpore illius sudaria, & semicinelia, & recedebant ab eis languores, & spiritus nequam egrediebantur. Usq; adeò non manus tantùm illius salutiferæ erant, sed etiam panni. Sudaria, Glossa Interlinearis intelligit, quibus laborantium sudor extorquitur. Semicinelia Historia scholastica vult esse vestes ex uno latere pendentes, vel zonas, siue vestes nocturnas, vel genus sudarij, quo Hebræi utuntur in capite. Differre hæc à sudarijs longè probabilius est, & videntur esse è lino, aut è pellibus, ea vela, quæ à renibus circumligando demittuntur, ab ijs, qui in opificio, aut alio ministerio versantur, ad cauendas & arcendas à vestibus sordes, & simul etiam ad extergendum subinde vultum, sicut opifices facere videmus. Quali fortasse linteo etiam Christus se præcinxit, discipulorum pedes loturus. Quanta hæc potentia? linteæ ad humores faciei, ut sudores, mucus, lachrymas abstergendas destinata; pannus manualis, corium sordibus maculatum, rapiuntur, & vulneribus, vlcerebus, morbis imponuntur, fiuntque omni pharmaco efficaciora medicamenta. Nam quibus admouebantur, recedebant ab eis languores, & spiritus nequam egrediebantur. Quis hic videns tantam vim reliquiarum, non se jungat illi Ecclesiæ, quæ docet Sanctorum reliquias esse venerandas? S. Chrysostr. addit; Paulum sua ymbra non tantùm morbos æquè ac Petrum depulisse,

Ioan. 13. 4.

Act. 19. 12.

S. Chrysostr.
hom. 8. in epi
ad Rom.

depulisse,

depulisse, sed etiam mortuos suscitasse. Quod pium est credere et si in Actibus Apostolorum non reperitur.

Illud & de Petro, & de ceteris Apostolis legimus: *Magis autem augebatur credentium in Domino multitudo, virorum, ac mulierum, ita ut in plateis eijcerent infirmos, & ponerent in lectulis ac grabatis, ut veniente Petro, saltem umbra illius obumbraret quemquam illorum, & liberarentur ab infirmitatibus suis.* Unde ingens Apostolorum fructus & conuersorum multitudo colligitur. Nam tot erant, ait Caietanus, ut nec commode possent illos deferre ad Apostolos, nec Apostolis vacaret venire ad eos pro multitudine. Hinc magna potestas Apostolis data, & inde gloria exurgens apparet. Quid enim sudarijs, quid semicinctijs, quæ ad sordes excipiendas portantur, immò quid ipsa vilis umbra? Itaque ob hunc modum edendi miracula, D. Chrysostomus, illud Christi dictum: *Et maiora horum faciet,* exponit, aitque maiora ab Apostolis, quàm à Christo facta esse. Et si enim spectata virtute actiua, quam infinitam esse & diuinam oportet, omnia miracula sint paria; tamen si res ipsas spectemus, quæ fiunt, quarum non eadem est natura & perfectio; aut si modum consideremus, qui in ijs faciendis adhibetur, miracula planè inæqualia sunt. Unde mortui suscitatio maius quid est, quàm cæci illuminatio: & curare per solam umbram longè mirabilius est, quàm per manus contactum, vel verbum. Obseruat tamen etiam Lorinus, umbram non per se operatam fuisse, cum sit priuatio, sed presentiam Perri, ob quam curabantur infirmitates, siue ipse esset causa moralis tantùm, siue etiam physica instrumentalis. Ex quo prodigio D. Augustinus ita argumentatur, etiam nostros hereticos confutans: *Si tunc opem ferre poterat umbra corporis, quanto magis nunc plenitudo virtutis? Si tunc supplicantibus proderat aura quadam pertransientis, quanto magis gratia nunc permanentis? Meritò per omnes Christi Ecclesias auro pretiosius habetur ferrum, illud pœnalarum vinculorum. Si tam medicabilis fuit obumbratio visitantis, quanto magis catena vincientis? Vt umbra venientis Petri obumbraret eos. Si inanis quadam species vacua imaginis habere potuit in se vim salutis: quantò plus de corpore meruerunt attrahere salubritatis ferreo pondere sacris impressa membris vincula passionis?*

VIII. Act. 5. 14.

Ioan. 14. 12. S. Chryso. orat. contra Gentes.

Lorin. in Act. cap. 5. 15.

S. Augustin. serm. 29. de Sanctis.



Quid clarius poteſt dici pro Reliquiarum honore ac veneratio-
ne? Quod argumentum etiam pro imaginibus ſacris militat.
Nam & umbra corporis nonnè effigiatam velut ſimilitudinem
repræſentat? Nec aliunde, poſt Plinium & alios, Clemens Ale-
xandrinus tradit, quàm ex huiusmodi per umbram formatiſ ima-
ginibus natam pingendi artem.

IX.

Actor. 5. 16.

Effectus porò harum ſanctatum pluribus explicatur in
Actis Apoſtolorum, hiſ verbis. *Concorrebat autem & multitudo
vicinarum ciuitatum Ieruſalem, afferentes agros, & vexatos à ſpiri-
tibus immundis: qui curabantur omnes.* Complures cauſæ fuerunt,
ob quas tempore Chriſti & Apoſtolorum tot energumeni legan-
tur extitiſſe. Nam præter iuſtitiam Dei, hominum peccata puni-
entis, per Spiritum malum, tamquam per carnificem, de qua
re ſuprà egi, etiam erat hæ cauſa, quia eo tempore vigeant
Sadducei, quorum vnus error erat, omnino nullum ſpiritum
eſſe; & in primitiua Eccleſia, Tertulliano & Cypriano teſte,

S. Auguſt. in
Pſal. 77.

multi per dæmones obſeſſi erant, quia ſimilis tunc error fuit Pe-
ripatericorum, ſicut nunc Atheiſmo ex Caluinismo repullula-
ſcente, tot paſſim ſagarum & magorum ac veneficorum exami-
na ſuccifa multiplicantur, vt qui neget, eſſe dæmones, ſagis ipſiſ
fit peior. Fuerunt hæ ſimileſque cauſæ diuina ſapientia & æqui-
tate dignæ, vt propter eas tempore Chriſti & Apoſtolorum tot
à dæmonibus inſiderentur. Sed acceſſit ad haſ in primis etiam
illa, vt expulſione dæmoniorum Apoſtoli, & per Apoſtoloſ Chri-
ſtus inclareretur, à quo Apoſtoli poteſtatem acceperunt dæmo-
nes eiiciendi. Quis enim non miraretur in rudibus illiſ piſcato-
ribus, in homuliſ pauperibus & contemptiſ, tantam vim, vt im-
becilleſ ipſi, fortiſſimoſ giganteſ, & ipſum patrem filiorum ſuper-
bia verbo de poſſeſſione ſua expellere poſſint, & ad ſordidiſſima
quæque deiicere illam, *qui ſolum ſuper Aquilonem conatus fuit lo-
care?* Nec paruum erat beneficium, ſiue morbiſ ſiue aliſ dolo-
ribus ac moleſtiſ vexatos à ſpiritibus immundis liberari, in nomine
Chriſti. Quare merito liberati, & Apoſtolorum doctrinam, &
Chriſti diuinitatem crediderunt.

Tertull. in
Apolog. Cy-
prian ad De-
metrianum.

Iob. 41. 25.

illis, vt expulſione dæmoniorum Apoſtoli, & per Apoſtoloſ Chri-
ſtus inclareretur, à quo Apoſtoli poteſtatem acceperunt dæmo-
nes eiiciendi. Quis enim non miraretur in rudibus illiſ piſcato-
ribus, in homuliſ pauperibus & contemptiſ, tantam vim, vt im-
becilleſ ipſi, fortiſſimoſ giganteſ, & ipſum patrem filiorum ſuper-
bia verbo de poſſeſſione ſua expellere poſſint, & ad ſordidiſſima
quæque deiicere illam, *qui ſolum ſuper Aquilonem conatus fuit lo-
care?* Nec paruum erat beneficium, ſiue morbiſ ſiue aliſ dolo-
ribus ac moleſtiſ vexatos à ſpiritibus immundis liberari, in nomine
Chriſti. Quare merito liberati, & Apoſtolorum doctrinam, &
Chriſti diuinitatem crediderunt.

Iſa. 14. 13.

X.

Talia etiam de aliſ Apoſtoliſ legimus. Iacobus Zebedæi
filius, Ioanniſ Apoſtoli & Euangeliftæ frater, cui Samaria &
Iudæa

Iudæa prouinciæ obtigerunt, aduersarium maximè habuit Hermogenem magum, qui Philetum discipulum suum ad eum confutandum misit, comitantibus eum Phariseis. Sed legatus iste ita à Iacobo confutatus est, vt ad Hermogenem rediens, hæc magnâ clarâque voce, victus à veritate, dixerit: *Iacobum, Hermogenes, eum, qui se IESU CHRISTI & seruum & Apostolum esse confirmat scito abs te vinci superariq; non posse. Nam & cacodamones, eius appellato nomine, ex hominum corporibus cyci ac expelli; & cæcis pristinum oculorum aspectum restitui, & eos, qui elephantia infecti erant purgari vidimus, &c.* Hæc & plura Philetus Hermogeni retulit, à quo magicis artibus ita fixus est, vt penitus se loco mouere non posset. Quod vbi per puerum Iacobo significauit, *Apostolus factus certior, ei puero sudarium suum ad Philetum perferendum dedit, vt eo accepto hæc diceret: Dominus IESUS CHRISTVS erigit elisos compeditosq; soluit &c.* Philetus sudario accepto, cum verba illa pronuntiaffet, statim demonum fraudes, quibus victus tenebatur, soluta sunt. Quin & ipse paulò post Hermogenes à Dæmonum seruitute ad seruitutem Christi transiit, in se & discipulis suis vim bacilli S. Iacobi, contra Tartarum expertus. Ob hanc Hermogenis conuersionem Iudæi Iacobo infensi mortem procurarunt, ad quam ipsam tendens non desijt miraculosa sanitate, Christo animas lucrari. Cum enim Herodis iussu, ad locum in quo eum feriri oporteret, duceretur, paralyticum in via vidisse dicitur orantem vt securaret. Quod cum ipse Christi nomine fecisset. Iosias scriba, qui fanem eius ceruicibus iniecerat, eo extracto se ad illius pedes misit, magnis obtestans precibus, vt & sibi ignoscere, & se lauacro expiaret. Quod lauacro meliore modo impetrauit; nam sanguine suo ablutus, cum ipso Apostolo eodem martyrio potitus est.

Expulerat S. Bartholomæus, cum imperio, malum spiritum ex quodam homine, in quo illum præsentia sua, mirum in modum cruciatur. Fuit hoc continuo ad aures Polimij regis perlatum; qui mox filiam suam seu demonio miserè obsessam ad eum misit, rogans, vt quemadmodum Eustium (hoc enim viro illi recens curato nomen erat) ab eo morbi genere liberasset ita & filia, quam chrysimam haberet, subueniret. Itaque virgo, regis filia, catenis vincta, vt

Zachar. Lip-
pel. 25. Iulij.

XI

Zachar. Lip-
pel. 35. Augu-
sti.

in Apostoli conspectum adducta est: iussit eam vinculis solui. Pernegarunt ministri, se facturos, quòd nemo ad eam accedere, nemo eam attingere auderet. Quos Apostolus primùm oburgans, monet deinde, ut miseram soluant, ac postera luce ad se introducant. Illi tandem dicto audientes ad virginem accedunt; solvunt: quo factò, demon ita expulsus, eiectusq; est, ut nunquam deinde eam agitauerit. Rex ne tanto accepto beneficio ingrati animi sceleri obnoxius videretur, confestim camelos auro, argento, gemmis, vestibusq; onustos ad Apostolum muneris loco misit; quæ Apostolus constanter reiecit, ac denno ad regiam referri curavit. Insequenti verò luce regem ipsum adyt, & solus cum solo de humani generis redemptione per Christi in terras aduentum facta luculenter disseruit: Inde cuncta ferè Evangelij ac fidei nostra mysteria ei exposuit, & regem Polimium unà cum uxore & duobus liberis, & ingentem denique populi multitudinem aqua salvari expiavit. Quod Astyages regis frater, pontificum operà ut intellexit, missa continuo militum manu, Apostolum ad se vincitum adduci præcepit, adductum fustibus cadi, & excoriari primùm, deinde securi ferri. Philippo Apostolo Asia obtigit. Quam quidem tanta virtute peragravit, ut innumerabilem hominum multitudinem Evangelio genuerit, ac salutaribus aquis expiatis, regni caelestis consortes effecerit. Et quidem cum mentes in scelere penitus obduratas, nulla verborum virtute emollire posset, facta admiranda adhibebat, prorsus ut omnia morborum genera solo verbo, vel sacra manus sua contactu fugaret, demonesq; ex obsessis corporibus, non sine ingenti astantium stupore expelleret. Hic rebus fidei pietatisq; fundamenta egregie collocabat, & aduersarios liuore & inuidia inflammatos confundebat; adeò, ut vel inuiti diuina virtutis testimonium Philippo præbere cogerentur. Idem Author tradit similia de Mathia. Nam cum in partitione Prouinciarum, Iudea ei nutu diuino obtigisset, multos partim doctrina, partim vita quam integerrimam agebat, partim miris iustitatisq; operibus, quæ in profugandis agrotorum morbis edebat, ad Christianam religionem fidemq; traduxit. Quod fecerunt ceteri Apostoli omnes. Dedit autem hanc potestatem Christus non tantùm Apostolis, ut est apud Matthæum & Marcum, sed etiam septuaginta duobus discipulis, ut testatur Lucas, quo teste, reuersi sunt septuaginta duo cum gaudio, dicentes Domine, etiam damonia subiiciuntur nobis

Idem Zachar.
Lippel. 1.
Maij.

Idem. 24. Fe-
bruarij.

XII.

Matth. 10. 1.
Marc. 3. 15.
Luc. 10. 17.

nobis in nomine tuo, quibus dixit inter cetera Dominus. Ecce dedi vobis potestatem calcandi supra serpentes, & scorpiones, & super omnem virtutem inimici, & nihil vobis nocebit. Enimvero hac potestate usus est etiam quidam, qui non sequebatur Christum, nimirum more aliorum, qui Christum sequebantur. Ioanne enim dicente: *Magister, vidimus quemdam in nomine tuo eijcientem daemones, qui non sequitur nos, & prohibuimus eum,* respondit IESVS: *Nolite prohibere eum. Nemo est enim, qui faciat virtutem in nomine meo, & possit citò male loqui de me.* Quo loco non putandum est, hunc tantum conatum esse daemones eijcere, re autem ipsa non eijcisse. S. Ambrosius existimat, illum non quidem corpore, sed tamen fide Christum secutum esse, atque ita daemones eijcere potuisse. S. Augustinus ait, eum neque corpore, neque animo, id est, fide, doctrinaque Christum secutum, tamen daemones pellere potuisse, vt Christi etiam testimonio docemur. *Multi dicent mihi in illa die: Domine, Domine, nonne in nomine tuo prophetauimus, & in nomine tuo daemones eiecimus, & in nomine tuo virtutes multas fecimus? Et tunc confitebor illis: Quia nunquam noui vos.* Etsi enim hanc daemones eijciendi potestatem initio, publicè & solenni quasi quodam ritu solis Apostolis, ac deinde etiam septuaginta duobus discipulis dederit; nullam tamen sibi legem indixerat, quò minus alijs, quibuscumque vellet, dare posset, permittereque, vt quisquis eius nomine, certa fide, aut nulla etiam aliquando fide, daemones eijcere conaretur, verè etiam eijceret, quò magis nominis sui vis & auctoritas palàm fieret: quemadmodum & Sacramentis gratiam promisit, sed non alligauit. Itaque, & Christus, & Apostoli, & septuaginta duo discipuli, quin & qui non erant discipuli, expulsionem daemonum, & operatione virtutum, nominis Iesv gloriam, fidem de altissimis mysterijs valde arduam, ipsamque Ecclesiam propagauerunt.

Vt hanc, de Christianis mysterijs, nouam consuetudini, non contrariam rationi veritatem etiam martyres propalarent, non sanguine dumtaxat suo illi subscripserunt, sed itidem etiam ostentis virtutum eam confirmarunt, donec orbis terra, quos persequebatur furor, prosequeretur fide, vt ait S. Augustinus. Qui & illud alibi adiungit. *Cui, nisi huic fidei attestantur ista miracula, in*

Marc. 9. 39.

S. Ambros. in c. 7 Lucæ.

S. Augustin. lib. 4. de consent. Euang. cap. 5.

Matth. 7. 22.

XIII.

S. Augustin. lib. 22. de ciuit. cap. 7. Idem eod. lib. cap. 9.

qua predicatur Chriſtus reſurrexiſſe in carne, & in Caluum aſcendiſſe cum carne? nam & ipſi martyres, huius fidei martyres, id eſt, huius fidei teſtes fuerunt, huic fidei teſtimonium perhibentes, mundum inimiciſſimum, & crudeliſſimum pertulerunt, eumq̄, non repugnando, ſed moriendo vicerunt. Pro iſtā fide mortui ſunt, qui hac à Domino impetrare poſſunt, propter cuius nomen occiſi ſunt. Pro hac fide praeciſit eorum mira patientia, ut in his miraculis tanta iſta potentia ſiqueretur. Nam ſi carnis in aeternum reſurrectio vel non praeuenit in Chriſto, vel non ventura eſt, ſicut praeſignatur à Chriſto vel ſicut praeſignata eſt à Prophetis, à quibus praeſignatus eſt Chriſtus, quare martyres tanta poſſunt, qui pro eā fide quā haec reſurrectio predicatur, occiſi ſunt? Quanta autem poſſint, eorum geſta narrant, in quibus, per ſanitates collatas, innumeri mortales conuerſi memorantur. Eodem pertinent omnia prodigia, quae Confeſſores, quae Virgines, quae pij omnis generis homines, cum magno fidei fructu, in morbis pellendis perpetraverunt. Nimis longa huius opus eſſet, ſi vellemus catalogum contexere. Ipſi libri, qui vitas Sanctorum ſcripſerunt, pleni ſunt miraculis ſanitatum, per quae vel Iudaei & Ethnici ad Chriſtianiſmum, vel Haeretici ad Catholicam Eccleſiam, vel etiam Catholici peccatores ad poenitentiam, per ſanitatem miraculoſe recuperatam, adducti ſunt. Sufficiat lectorem remittere ad D. Auguſtinum, qui in vno capite, ubi hoc argumentum tractat, vel vnius S. Stephani plurima & luculentiffima miracula recenſet, quae ipſo viuente, immo & praesente contigerunt. Et nos paſſim talia, in toto opere iſto inſperſimus: ut planè, ſi morbi nullum alium nanciſcerentur effectum, vel hoc nomine, & mundo vtilis ſint, & Deo ſanctiſſimae eius glorioſi. Sine enim Deum ipſe per ſe ipſum miro modo, ait S. Auguſtinus, quo res temporales operatur aeternus, ſine per hos miniſtros iſta faciat: & eadem ipſa, quae per miniſtros facit, ſine quadam faciat etiam per martyrū ſpiritus, ſicut per homines adhuc in corpore conſtitutos; ſine omnia iſta per angelos, quibus inuiſibiliter, immuſtabiliter, & incorporealiter imperat, operetur: ut quae per Martyres fieri dicuntur, eis orantibus tantum & impetrantibus, non etiam operantibus ſiant: ſine alia ſiant iſtis, alia illis modis, qui nullo modo comprehendi à mortalibus poſſunt: ei tamen aſſertantur hac fidei, in qua carnis reſurrectio in aeternum predicatur.

Talia

S. Auguſtinus:
lib. 22. de ci-
uit. cap. 8.

S. Auguſtinus:
lib. 22. de ci-
uit. cap. 9.

Talia porrò miracula etli sat multa adhuc, hinc inde, contingant, itaque euidencia, vt negari non possint; non sunt tamen ita frequentia, vt in primitiua Ecclesia, & apud infideles: vnum tamè remansit, quod Terrullianus, Ambrosius, Cyprianus, Lactantius, Iustinus, alijque Patres, tamquam insignem Ecclesie notam, & singulare privilegium meritò exaggerant, nempe potestas dæmones exorcizandi; quam Christus in cælum abiturus pollicitus erat, & quidem primo loco, inter ea signa, quæ illos, *qui crederent in ipsum*, erant secutura, apud Marcum. *In hoc enim apparuit Filius Dei in mundo, vt dissoluat opera diaboli.* Reliqua miracula credentibus non sunt ita necessaria, hoc autem in Ecclesia numquam cessat, quia contra hostes incessanter nobis insidiantes est necessarium. Quod ipsum etiam multum facit ad fidei propagationem; vt apud Iapones, & Sinenses experti sumus, qui à dæmonibus dirè vexabantur; à nostris autem Sacerdotibus, cum magna Christianæ fidei auctoritate sunt liberati. Non obiter autem considerandum est, hoc loco, licet dæmonis pellendi potestas, quia donum est gratis datum ab infidelibus etiam, aut improbis exerceri queat, vt & de Iudæis sui temporis Christus affirmat: haudquaquam tamen, per inuocationem falsi Dei, aut ad falsum dogma confirmandum, dæmones eijsi posse. Quò argumento Tryphonem, aliosque Iudæos valde vrget Iustinus; idque ipsum Gentilium Philosophis obiecit Antonius: obijci potest & hæreticis, de quorum irritò conatu impotentiaque infrà agemus. Si illis vel semel ad suas sectas confirmandas hoc miraculum successisset, quantum triumpharent? Nunc quia non successit vniquam, jure triumphatur.



XIV.

Tertull. in Apologet. c. 23. 26. Arnob. l. 8. cõtr. Gent. Cyprian. ad Demetrian. Lactant. li. 4. c. 27. Iustina. in Tryph. Hieronym: contr. Vigilant. Marc. vlt. 17. 1. Ioan. 3. 8.

Math. 7. 22.

S. Athanasij in vita S. Antonij.